

لکنت و ناروانی طبیعی در گفتار کودکان

ویژه والدین، معلمان، مربیان پیش دبستان و مهدهای کودک

نویسندگان: بیژن شفیعی، زهره مهرعلیان

سرشناسه	:	شفیعی، بیژن، ۱۳۴۲ -
عنوان و نام پدیدآور:	:	لکنت و ناروانی طبیعی در گفتار کودکان ویژه والدین معللمان، مریبان پیش دبستان و مهدهای کودک، مولفین بیژن شفیی، زهره مهرعلیان.
مشخصات ظاهری:	:	۹۶ص غیررنگی
مشخصات نشر	:	تهران: چوگان، ۱۳۸۸.
شابک	:	۹۷-۹۶۴-۵۶۸۲-۷۸-۹
وضعیت فهرست نویسی	:	افیا
سال	:	۱۴۰۰
موضوع	:	گفتار — ناروایی های کودکان
موضوع	:	لکنت زبان در کودکانلکنت زبان در کودکان
موضوع	:	گفتاردرمانی
موضوع	:	زبان پریشی کودکان
شماره افزوده	:	مهرعلیان، زهره
رده بندی کنگره	:	۷۴۳/۲۹۶RJ ص۷۳۸۸۱۳۸۸
رده بندی دیویی	:	۶۱۸/۹۳۸۵۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۷۱۳۰۷۹۱

نام کتاب: لکنت و ناروانی طبیعی در گفتار کودکان

نویسندگان: بیژن شفیی، زهره مهرعلیان

ناشر: چوگان با همکاری دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

نوبت چاپ: اول ۱۳۸۹

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۲۵۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۶۸۲-۷۸-۹

تلفن: ۰۹۱۲۳۵۹۱۴۴۳-۶۶۴۰۶۴۷۷

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
پیشگفتار.....	۹
مقدمه.....	۱۲
رشد گفتار.....	۱۳
عوامل مؤثر بر رشد گفتار و زبان.....	۱۷
ویژگیهای گفتار طبیعی.....	۲۲
مراحل رشد روانی گفتار در کودکان.....	۲۳
ناروانی گفتار در کودکان.....	۲۵
انواع ناروانی گفتار در کودکان.....	۲۶
۱- ناروانی طبیعی گفتار.....	۲۶
- ویژگیها و تظاهرات ناروانی طبیعی در کودکان.....	۲۷
- راهنماییها و توصیههای ضروری در رفتار با کودک دارای ناروانی طبیعی.....	۲۹
۲- ناروانی غیر طبیعی.....	۳۳
- لکنت.....	۳۳
- علایم لکنت.....	۳۴
- رفتارهای وابسته در کودکان لکنتی.....	۳۷
- سبب شناسی لکنت.....	۳۷
- علل روانشناختی.....	۳۸
- علل زبانی.....	۳۹
- علل ارگانیکی.....	۴۰
- بررسی تاثیر عنصر آگاهی در پدیده لکنت.....	۴۱
- عوامل مؤثر بر لکنت.....	۴۴

۵۱	- مسائل روانی - عاطفی کودک در بدو ورود به مدرسه
۵۳	- لکنت و خانواده
۵۵	- بررسی عناصر مرتبط با لکنت
۵۹	- راهنماییها و توصیه های ضروری در رفتار با کودک مبتلا به لکنت
۶۶	- رایجترین سؤالات پیرامون لکنت
۸۲	- معرفی مراکز گفتار درمانی
۸۶	- منابع و مأخذ
۸۸	- واژه نامه

پیشگفتار

«! مامان چرا من این طوری حرف می‌زنم. گفتم کن.»

یکی از شایع‌ترین اختلالات گفتار و زبان در بین کودکان لکنت است. اختلالی که پیچیدگی فراوانی دارد و با خود مسائل روانی - عاطفی زیادی را به همراه دارد و از عوامل متعددی نیز اثر می‌پذیرد به گونه‌ای که کیفیت آن از کودکان به بزرگسالان تفاوت‌های زیادی پیدا می‌کند و رویکردهای درمانی مختلفی را نیز می‌طلبد (منظور از کودک فردی است که ۱۲ سال یا کمتر سن داشته باشد). پیچیدگی‌های این اختلال باعث شده تا ذهن کودک و خانواده و مربیان وی به سؤالات زیادی مشغول شود و بدنبال راه حل باشند.

سؤالاتی از قبیل:

- چرا من اینگونه صحبت می‌کنم؟
- آیا من خوب می‌شوم؟
- چه کنیم تا سایر کودکانمان به این مشکل مبتلا نشوند؟
- آینده فرزندم چه می‌شود؟
- من بعنوان معلم چه برخوردی باید داشته باشم؟
- آیا باید اجازه بدهم به خاطر مشکلی که این کودک دارد، هر کار می‌خواهد انجام بدهد؟

مسلماً یافتن پاسخ‌های صحیح و منطقی از یک سو می‌تواند بخشی از فشار روانی ناشی از اختلال را کاهش دهد و کودک و خانواده را به مسیر صحیح و برخورد مناسب هدایت نماید و از سوی دیگر مربی کودک را آگاه می‌کند که چه برخوردی با این کودک صحیح می‌باشد و در عین حال به روند درمان او کمک می‌کند.

لذا نیاز به یک راهنما که بتواند مسیر صحیح را به ایز، افراد نشان بدهد، احساس می‌شود. در کتاب حاضر سعی بر آن شده که با زبانی ساده و گویا ضمن مروری بر بیان روند رشد گفتار در کودکان، خانواده و مربیان را با ویژگیهای این اختلال و تفاوت‌هایی که با سایر اختلالات گفتاری دارد آشنا و دستورالعمل‌های لازم در برخورد با کودک را به طور کامل بیان نماید.

این کتاب این آگاهی را به خانواده و مربیان می‌دهد که هر نوع اختلال گفتاری در کودکان، لکنت نیست بلکه لکنت یکی از دهها اختلال گفتار و زبان در کودکان است که درمان اختصاصی و شیوه برخورد مناسب با خودش را می‌طلبد پس نباید بی‌جهت به هر کودکی با هر اختلال گفتاری برچسب لکنت زده شود.

در همین جا لازم است متذکر شویم که اختلالات گفتار و زبان در یک طبقه بندی به ۴ دسته کلی شامل اختلالات زبان، اختلالات تولید، اختلالات صوت و تشدید و اختلالات روانی گفتار تقسیم می‌شود که هر طبقه شامل زیر مجموعه هایی نیز می‌باشد.

منظور از اختلالات زبان اینست که کودک در طی مسیر رشد طبیعی گفتار و زبان در یکی از جنبه‌های زبان دچار تأخیر شود و سخن گفتن را به موقع آغاز نکند و یا مهارت های گفتاری و زبانی وی در سطحی پایین‌تر از سن او باشد. مانند کودک ۵ ساله‌ای که فقط از جملات تک کلمه‌ای یا دو کلمه‌ای محدود استفاده میکند که گفتاری شبیه یک کودک دو ساله است.

منظور از اختلالات تولیدی اینست که فرد در تلفظ صداها و اجزای کلمات و جملات در حد استاندارد، متناسب با سن طبیعی همسالان خود نباشد. برای مثال بجای «کتاب» بگوید «تاب» یا به جای «صندلی» بگوید «دندلی» در واقع این کودک در بیان صداها اشکال دارد. منظور از اختلالات صوت و تشدید اینست که فرد در یکی از شاخصهای صوت مثل زیر و بمی، بلندی، کیفیت و انعطاف پذیری دچار اختلال شود به گونه‌ای که توجه اطرافیان را به خود جلب کند. بعبارت دیگر صدای فرد با سن، جنس، موقعیت عاطفی و پذیرش اجتماعی او متناسب نیست. مانند تو دماغی صحبت کردن یا گرفتگی صدا.

منظور از اختلالات روانی گفتار که موضوع اصلی این کتاب بررسی دو زیرمجموعه از طبقات این اختلال میباشد، اختلال در جریان گفتار به واسطه ازهم گسیختگی‌هایی نظیر، گیر،

تکرار، کشیده‌گویی، مکث و غیره می‌باشد که برقراری ارتباط گفتاری را با مشکل مواجه می‌نماید.

امید است که این کتاب بتواند قدمی هرچند کوچک در جهت اطلاع رسانی صحیح به خانواده و مربیان تعلیم و تربیت برداشته باشد. در پایان از آنجا که هرتلاشی همیشه جای تکامل دارد، خواهشمندیم با ارائه نظرات و پیشنهادات خود ما را در تکمیل و اعتلای این مجموعه یاری رسانید.

مؤلفان

مقدمه

یکی از مهمترین و عینی‌ترین راههای ارتباطی و خود ابرازی کودک با محیط پیرامونش گفتار می‌باشد، البته این در صورتی است که این گفتار طبیعی، یا به عبارت دیگر مانند گفتار سایر همسالان کودک باشد. در این صورت برای والدین و اطرافیان نیز بسیار جالب و دوست داشتنی خواهد بود. اما اگر این گفتار به نوعی با سایر کودکان متفاوت باشد می‌تواند باعث ایجاد نگرانی برای خانواده باشد. از این رو ضروری به نظر می‌رسد که خانواده‌ها و مربیان بدانند در چه صورت گفتار کودک طبیعی است و این گفتار طبیعی چه ویژگیهایی دارد.